

Velik up se je gojil, da bo letošnja letina dobra in odpravila pomanjkanje in draginjo. Polja in travniki so kazali jako lepo. A prišel je deževni mesec junij, deževalo je skoraj vsak dan. Zato je bilo uničenega veliko sena — in rž, ki je bila ravno v najlepšem cvetu, je bila močno ovirana pri zastavi sadu ter vsled neprestanega dežja močno zbita v tla.

Katastrofalna nesreča pa je zadela dne 25. junija kraje Stražišče, Navrški vrh, Podkraj, Zagrad, Uršula gora, občina Prevalje in kraj Tolsti vrh. Strašna toča je uničila kmetom vse pridelke na polju. Sledila je močnemu viharju, padala debela kot orehi in se vsipala tako gosto, da je v nekaterih trenutkih bilo po tleh vse belo in poljski pridelki pokončani.

Zito je popolnoma zbito v tla in uničeno, le nekatere bilke še stoje pokoncu. Tudi drugi poljski pridelki so uničeni. Vrtovi so upušteni, drevje okleščeno, sadje, katerega bi bilo lahko v obilici, leži na tleh. Kmetje nimajo ne žita, ne krme za živino, ne krme za svinje. Ne preostaja jim drugega kot živino prodati.

Ta nesreča pa kmete v zgoraj omenjenih krajih tem občutnejše zadene, ker so imeli zaporedoma slaba leta in niso pridelali toliko, da bi mogli izhajati. Vsi imenovani so majhni kmetje ki ne morejo niti česar drugega prodati, kakor vsako drugo leto k večjemu eno glavo živine; imajo le toliko polja, da za silo sebe in svoje družine preživljajo. Zato o kakih prihrankih iz prejšnjih let niti ni govora, nasprotno, vsi so še od prej zadolženi, kar more pričati hranilnica in posojilnica v Prevaljah. Vsi so obupani in potrti, izdatna pomoč je nujno potrebna.

Z ozirom na te okolščine se je Kmetiska zveza v seji, dne 4. julija t. l. razgovarjala o ogromni škodi in prišla do prepričanja, da so kmetje brez pomoči od zunaj uničeni, sploh njihova eksistenca ogrožena, ter sklenila prositi visoko vlado za pomoč.

Kmetiska zveza za Prevalje in okolico si zato dovoljuje staviti na deželno vlado ponižno prošnjo, naj ista blagovolji v omenjenih krajih po toči povzročeno škodo takoj pogledati, preceniti in prizadetim kmetom pomagati ne samo z odpisom davka, temveč jim tudi nakloniti izdatno podporo v denarju ali živilih.

Prevalje, dne 6. julija 1920.

Za krajevni odbor Kmetiske zveze:

Ivan Hribernik, predsednik.
Tonč Pernjak, odbornik.

Izvoz našega vina.

Piše: Rob. Košar.

Po A. Puklavcu ima naša država povprečno na leto okrog dva in pol milijona hektolitrov vina za izvoz. Od te svote odpade na slovensko Stajersko približno 250.000 hektolitrov.

Lanska izredno slaba letina, minula vojska, stari trgi v inozemstvu, kamor so šle prejšnje vinske zaloge, kupovalna moč naroda in vsepovsod prazne kleti so vzroki, da do danes še nismo občutili preobilice vinskega pridelka v Jugoslaviji. Naj pa nastopijo dobra vinska leta in naj nas na inozemskih vinskih tržiščih prehitijo čilejši narodi, potem se lahko zgodi, da se bomo vtopleli v lastnem vinu.

Treba bo toraj, da začnemo takoj intenzivno, vztrajno in sistematično delati za izvoz našega vina. Pri tem bo treba gledati najprej na to, da si obdržimo stari vinski trg v Nemški Avstriji, ki pride za nas Slovence v prvi vrsti v poštev. Ceravno imamo tukaj še dva huda tekmeča — Italijana in Madžara — smo vendar v toliko na boljšem, da so Nemci navajeni na naša vina in da rabijo za sedaj še njih fino kislino pri ogrskem blagu, medtem ko se na italijanska vina še niso navadili. Ta trg bi nam ostal siguren odjemalec, ako bi se potrudili obdržati ga. V sled razpada stare monarhije, ki je krila vse vinske potrebe iz domače grude je novonastala Nemška Avstrija sedaj prisiljena, da uvaža vino iz tujih držav, ker bi zamogla samo v najboljših letih kriti lastno potrebo. Zato bi bil sedaj zelo primeren čas, da pogledamo proti Gradcu in Dunaju. Nemci so prišli z ogrskimi vinarstvi, od katerih so dobivali skoraj vso blago, navzkriž in iščejo trgovskih zvez z drugimi državami, predvsem z Italijo, ki jim gre zelo na roko in ki je naš najnevarnejši tekmeč, ker dela z mrzlično naglostjo nato, da si osvoji severne vinske trge. In v tem stremljenju se podpirajo vinarstvi in vinski trgovci in vlada jim povsod pomaga. Tako je n. pr. naročila svoji misiji na Dunaju, da stopi takoj z avstrijsko vlado v stik, da se kar najhitreje odpravijo vse težkoče, ki bi ovirale uvoz vina iz Italije. Producenti in trgovci pa studirajo vprašanje: ali ne bi kazalo z ozirom na slabo valuto nasledstvenih držav znižati vinske cene ali jim dati daljši kredit samo zato, da se pridobijo in s tem poskrbi za lastno bodočnost? Nemška zveza vinskih trgovcev je imela dne 14. junija na Dunaju sejo, v kateri se je izrekla za uvoz italijanskega vina, katero akcijo podpirajo nemški vinogradni strokovnjaki. Tako je n. pr. dvorni svetnik K. Portele v 49. številu lista „Neue Wein-Zeitung“ opozarjal svoje ljudi, da hoče Italija stopiti z Nemško Avstrijo v resen trgovski stik glede vina in da Italija lahko nudi vsako zaželjeno vinsko kvaliteto v vsaki poljubni množini.

Nemec išče, Italijan ponuja — Slovenci pa še čakamo! Toda doba vojske je minila, trgovci morajo zopet iskati kupce, pridelovalci vina pa odjemalce. Italijani so v Lucerni, Curihu, Monakovem, Berolinu, Dunaju, Budimpešti, Bruselju in drugod ustanovili oinotehnične štabe z zalogami italijanskih vin,

ki stoje pod državno kontrolo. Naj nam služijo za vzgled, kako je treba delati.

Naša vina so se dosedaj iztekala v dunajske in budimpeštanske rezervoarje — brez našega truda in sodelovanja; odslej pa smo za te trge — inozemci, ki se morajo sami uveljaviti s svojim blagom. Dosedaj nismo imeli konkurence z italijanskimi vini, odslej pa bomo morali gledati, da si zasiguramo mesto poleg Italijanov in Madžarov, Francozov, Spancev, Grkov in morda še Rumunov. Začel se bo hud boj za obstanek. V tem boju pa imajo vsi našeti narodi že temeljito notranjo organizacijo in zunanjo orientacijo na polju vinarstva; oni vedo natanko, koliko porabijo doma in koliko zamorejo izvažati vsako leto; oni poznajo sestavo svojih vin in okus trga, kamor hočejo poslati ta ali oni vinski pridelok; njih strokovni listi informirajo interesente vsak čas o stanju valute, colnine, prometnih zvezah, vinskih cenah itd. v domovini in v inozemstvu — pri nas pa leži še vse to v povojih, ker smo šele začeli novo, samostojno gospodarstvo. Saj še nimamo niti strokovnega lista, iz katerega bi se orientirali vinski trgovci o cenah, kakovosti in količinah naših vin. Ali ne bi kazalo, da bi naš „Kmetovalec“ začel orati ledino in izdajati za nas Slovence prilogo za vinarstvo in vinsko trgovino, kakor jo že izdaja za konjereje? Ali da bi vsaj odprl predal za to stroko že to jesen, kjer bi se koncentrirala poročila o stanju naših vinogradov, o zalogah vin, tržnih cenah itd. Prošnje za razna v to stroko spadajoča poročila in obvestila gotovo ne bodo našla gluhih ušes niti pri naših vrlih strokovnjakih, niti pri producentih in vinskih trgovcih. Pregled in notranja organizacija bo kazalec za zunanje trgovske kroge, ki dosedaj še niso obveščeni, koliko in kakšnega blaga imamo ali bomo imeli na razpolago. Nemški, čehostovaški in poljski vinski trgovci iščejo primernih vinskih trgov in zadnji čas je, da opozorimo na se.

Cehi in Slovaki se zalagajo sedaj večinoma z grskimi vini, katerim pa delajo Italijani že precej močno konkurenco. Da pa se zanimajo tudi za naša vina, mi kaže dejstvo, da se je več čehostovaških firm, na podlagi mojih poročil o stanju naših vinogradov v nemških strokovnih listih obrnilo na mene z vprašanjem: Kaka so naša vina in če bi bil mogoč njih izvoz? Gosp. drž. vin. nadzornik B. Skalický pa je v zadnji seji vinarstva in sadjarskega odseka Slov. kmetijske družbe za Stajersko v Mariboru omenil, da se je razstava kranjskih vin v Brnu prav dobro obnesla in da je samo vojska pretrgala že pričete odnošaje. Iščejo zopet vezi z brati Cehi in Slovaki kakor pred vojsko!

Poljska država nam je glede vinske trgovine nepoznana zemlja, poljskim kletem pa so bili znani tudi naši sedaj jugoslovanski vinski pridelki, katere so sprejemali iz rok dunajskih in budimpeštanskih židov. Ko se bodo v tej državi razmere uredile, bodo poljski bogataši hoteli zopet imeti svoje zaloge finih vin in dobro bo državi, kamor se bo osredotočilo to stremljenje.

Bodimo čuječi in pazimo, da nas na severnih vinskih trgih ne prehitijo drugi narodi. Organizirajmo se najprej na znotraj; ustanovimo si svojo jugoslovansko vinarstvo, kakor imajo Nemci svoj „Reichsweingbauverein“, kojega član je bil marsikateri Slovenec in ko'ega večletni predsednik je bil Slovenec — dv. svet. dr. Ploj; ustanovimo si Zvezo jugoslovanskih vinskih trgovcev in Zvezo jugoslovanskih vinarstev strokovnjakov. Vse te zveze bi lahko imele skupno glasilo, ki bi se gotovo rentiralo, ako bi organizirali vse svoje moči in začeli s smotrenim delom. Za prvi hip pa se organizirajmo in orientirajmo vsaj Slovenci, ki smo najbližji sosedji severnih vinskih trgov in ki že stojimo v trgovski zvezi z Nemško Avstrijo. Slovenska kmetijska družba in Kmetovalec naj bosta ognjišče, okrog katerega se naj zbira vse, kar služi in hoče procvet izvozu našega vina.

Politični ogled.

Jugoslavija. Naše narodno predstavništvo je odgodeno do 15. t. m. V Beogradu se vršijo samo seje ministrskega sveta. Veliko se sedaj govori, da se bo sedanja vlada zopet razbila in da bomo imeli spet vladno krizo. — Ob priliki, ko so slavili v Splitu kraljev dan, so začeli italijanski vojaki izzivati naše ljudi. Množice so napodile izzivače proti morju, odkoder jim je hitel na pomoč italijanski motorni čoln. Iz tega čolna je pognal italijanski pomorski ročno granato na suho, ki je enega ubila, štiri pa ranila. Naše orožništvo je na to otvorilo ogenj na čoln. Italijani so izgubili dva mrtva in pet ranjencev in utekli s čolnom na ladjo. Celo zadevo sedaj natančno preiskujejo.

Italija. Notranje razmere v Italiji še se nikakor niso pomirile. Italijani kolikor mogoče prikrivajo notranje homatije. Albanijo bo Italija izpraznila. Zasedeno ozemlje namerava Italija proglasiti kot svojo last ter razpisati volitve.

Mirovna konferenca, ki sedaj nadaljuje svoja posvetovanja v Spa v Belgiji, se peča z razorožitvijo Nemčije in sploh z uravnavo nemških vojaških razmer.

Nemčija. Zavezniške države zahtevajo od Nemčije 892 vojnih krivcev. Zavezniki so dovolili, da bodo sodili del teh ljudi v Leipzigu.

Poljska. Boji med Poljsko in Rusijo so vedno še v teku. Poljsko vojsko so boljševiki čisto porazili. Poljaki na zunaj in na znotraj v neredu in obupu prosijo za premirje in mir.

Rusija. Rusija je začela zopet trgovska pogajanja z Anglijo. Med Ameriko in Rusijo je dovoljena trgovina. Izvzeta je le trgovina z vojnim materijalom, za katero je potreba posebnega dovoljenja.

Kmetiska zveza. Naznanila.

Kmetiska zveza za orlovski tabor. Naša Kmetiska poziva vse krajevne odbore, da razvijejo veliko agitacijo za udeležbo na orlovskem taboru v Mariboru. Kaj tako veličastnega in velikega še naš Maribor ni videl. Posebno vabimo člane krajevnih odborov, zaupnike in zveste naše somišljenike, da se udeležijo pred vsem prireditve dne 1. in 2. avgusta. Dne 1. avgusta dopoldne bo triumfalni obhod po mestu. sv. maša na Glavnem trgu, popoldne pa bo na Teznu orjaški nastop Orlov. Pri tečajevbi nastopi nad 1000 telovadcev. V pondeljek bo v dvorani kazineno veliko zborovanje Kmetiske zveze, na katerem bo govoril med drugimi tudi minister dr. Anton Korošec. Pristaši Kmetiske zveze, vsi, ki vam je količkaj mogoče, dne 1. in 2. avgusta v Maribor! Za vstopnice se oglasite pri svojem župnem uradu. — Tajništvo Kmetiske zveze.

Mala Nedelja. V nedeljo 25. julija po rani službi božji se vrši pod župnijskim kozolcem shod Kmetiske zveze. Govorita: — posestnik Anton Slavčič in urednik Marko Krajnc. Somišljeniki in somišljenice, agitirajte za obilno udeležbo.

Viničarski shod se vrši v nedeljo 18. julija po rani maši v Leskovcu in popoldne večernicah pri Sv. Trojici v Halozah. Govornik pride iz Maribora. Agitirajte za udeležbo!

Poročila.

Resolucije občnega zbora Kmetiske zveze Narodne pri Mozirju dne 27. junija 1920: 1. Kmetiske zveze združene v okrajni Kmetiski zvezi za Gorjigrad v Savinjski dolini najodločneje protestirajo v imenu vseh državljanov SHS ustavno zajamčene svobode proti „kancelparagrafu“, ki je naperjen proti onim narodnim prvoboriteljem, brez katerih bi Slovenija že zdavnaj utonila v valovih sosednjih neslovenskih narodov. Izjavljamo slovesno, da ne bomo mirovali preje, dokler ne preprečimo te skrajno nazadnjaške namere jugoslovanskih demokratov, ki na tako ostuden način ogroža osebno prostost učiteljskega in duhovskega stanu, dveh za domovino brezdvomno najbolj delavnih in zaslužnih stanov! 2. Obsojamo najostreje popolnoma neopravičeno in ostudno, ugledu mlade države na zunaj škodljivo zavlačenje in oviranje, ki ga povzročajo demokrati pri urejevanju mejnih in življenskih državnih poslov v Beogradu in Ljubljani. 3. Centralna vlada v Beogradu in pokrajinske vlade se vprašajo, kaj mislijo ukreniti proti poplavljenju naše države z židi.

Za Kmetisko zvezo je darovala Dekliška zveza v Konjicah 100 K kot spomin na krasno uspehi ženski in dekliski tabor na Brinjevi gori.

Mladinska organizacija.

Dekliške zveze! Naznanite takoj svoje odbore „Zvezi slovenskih deklet“ v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila! Ne čakajte! Vaša organizacija se mora izvršiti naglo!

Dekanijske dekliske zveze so se ustanovile 4. julija za dekanijo Jarenina (dekaniji duhovni voditelj g. župnik Ewald Vračko) in za dekanijo Novacerkve (dekaniji duhovni voditelj g. kaplan Fr. Hrastelj). Dekanijski odbori Dekliških zvez imajo na skrbi, da se Dekliške zveze ustanovijo v vsaki župniji dekanije! Nadaljna organizacija se bo izvršila v sporazumu z žensko zvezo v Ljubljani. Osnujete dekanijske odbore po vseh dekanijah ter jih naznanite „Zvezi slovenskih deklet“ v Mariboru, tiskarna sv. Cirila! Odbor tvori za zdaj predsednice župnijskih dekliskih zvez. Naprosite tudi dekanijskega duhovnega voditelja!

Teharje. Na inicijativo Orlov so se dne 11. t. m. ustanovile Orlice. Pristopilo je takoj 18 rednih in 10 podpornih članic. Sedaj hočemo z združenimi močmi stopiti v boj za našo sveto pravično stvar. Fantje kličejo mladim sestricam: Na delo! Bratski „Bog živi“!

Konjice. Dne 25. julija popoldne po večernicah priredi Katoliško politično društvo v Konjicah v telovadnici deške šole veliko politično zborovanje za žene in dekleta. Ustanovila se bo ženska politična organizacija za konjiško nadžupnijo. Vabljeni so vse žene in dekleta iz konjiške nadžupnije, pa tudi vsi kraji konjiškega okraja naj pošljejo kolikor mogoče veliko zastopnic. Govori dr. Ogrizek iz Celja.

Dekleta in žene, ne pozabite na ženski in dekliski tabor

pri Sv. Ignaciju na Pohorju, ki se vrši 18. julija. Začetek ob 10. uri. Odbornice Dekliških zvez pridite prej, da se dogovorimo o podrobnih organizacijskih, zlasti o dekanijskih Dekliških zvezah! Tudi iz Maribora pridejo Orlice, Zveza služkinj in Marijina družba. Dozdaj je priglasih že 16 govornic! Dekleta, ne vstrašite se pota! Pridite!